

Úskalí implementace IFRS 9 a jeho dopad interní audit

Šimon Kolář

—

10. října 2017

OBSAH

1) IFRS 9 - téma pro všechny?

2) Klasifikace a ocenění

3) Snížení hodnoty (impairment)

4) Ostatní související dopady

IFRS 9 - téma pro všechny!

IFRS 9

- Od 1.1. 2018 povinně pro účetní jednotky reportující v IFRS

Návrh novely vyhlášky č. 501/2002 Sb., o účetnictví bank a jiných finančních institucí

- Předpokládá se plné podřízení IFRS 9
- Pravděpodobně tedy požadavky IFRS 9 bude nutné implementovat i v účetních jednotkách reportujících v CAS, které jsou finančními institucemi

Návrh novely vyhlášky ČNB č. 163/2014 Sb., o výkonu činnosti bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry

- Počítá se zrušením stávajících metod výpočtu opravných položek (ČNB koeficienty, statistické metody) a jejich nahrazením odkazem na IFRS 9
- Pravděpodobně bude tedy nutné zohlednit požadavky IFRS 9 minimálně pro regulatorní účely

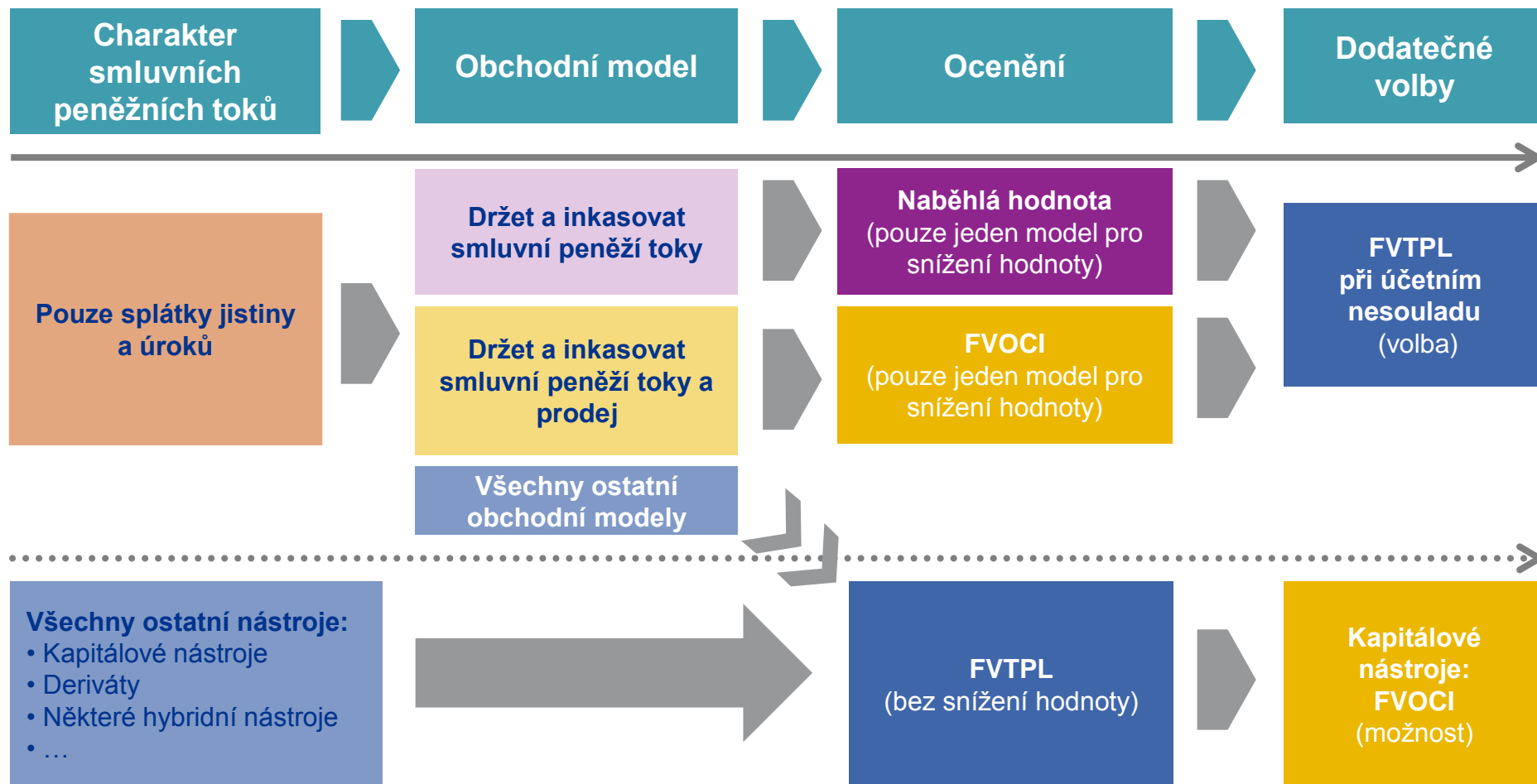

Klasifikace a ocenění

Porovnání IAS 39 a IFRS 9 - klasifikace

Klasifikace finančních aktiv - přehled

Reklasifikace je povinná při změně obchodního modelu

Témata pro interního auditora

1 > Reklasifikace

- Pozor na metodu „přenálepování“

2 > Obchodní model

- Dokumentace; navázání na strategii instituce; zohlednění všech faktorů (skutečný a předpokládaný objem prodejů, hodnocení managementu,...)

3 > SPPI Test

- Na stávajícím portfoliu – „instrument by instrument basis“ vs. vzorkování
- Na nových úvěrech – procesní uchopení včetně zapojení obchodních útvarů
- Benchmark test – metodika identifikace benchmarkového nástroje, metodika výpočtu

4 > Kapitálové nástroje

- Zohlednění klasifikačních změn – bez recyklace do P/L, bez impairmentu

Snížení hodnoty (impairment)

Snížení hodnoty

Rozsah

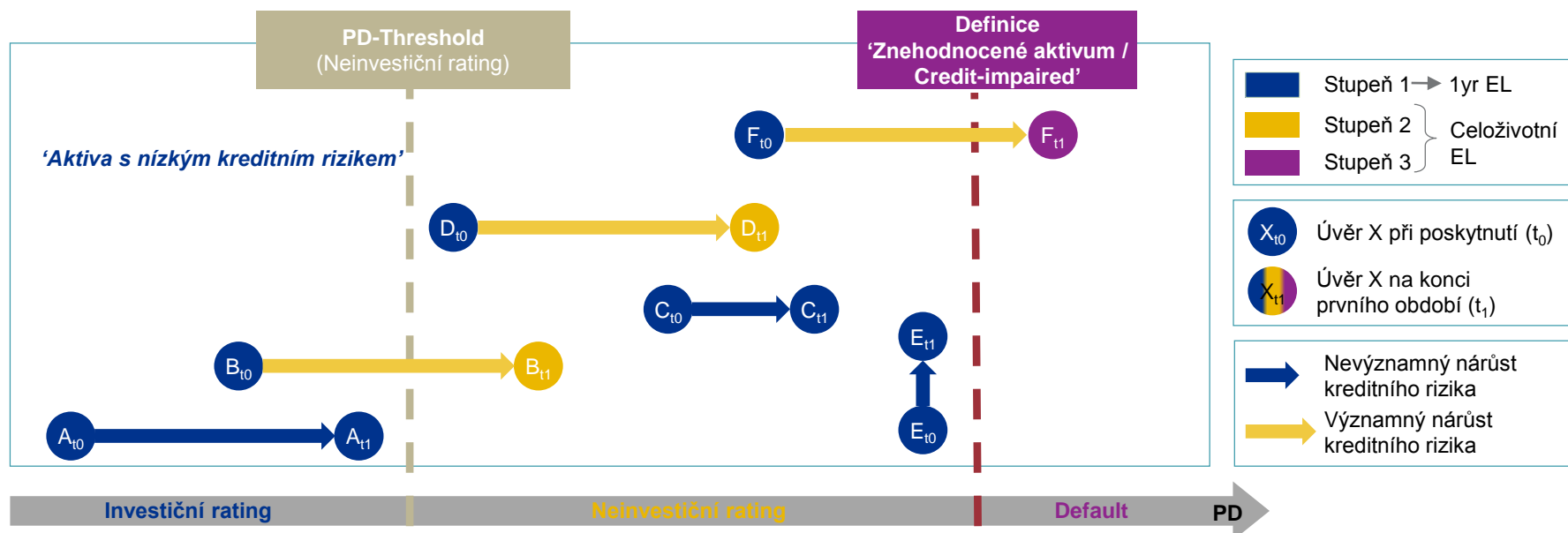
- Aktiva oceňovaná v amortizované hodnotě, tj.:
 - Úvěry
 - Dluhopisy držené do splatnosti
 - Pohledávky vůči bankám a ČNB
 - Pohledávky z obchodního styku (s možností zjednodušeného přístupu)
- Dluhové nástroje oceňované v reálné hodnotě proti vlastnímu kapitálu (FVOCI)
- Pohledávky z leasingu dle IAS 17
- Poskytnuté úvěrové přísliby
- Poskytnuté finanční záruky
- Smluvní aktiva dle IFRS 15

Témata

- Zařazení do úvěrových stupňů (staging) – nutná interní metodika a výklad pojmů jako:
 - Investiční stupeň
 - Významné zvýšení kreditního rizika
- Očekávané úvěrové ztráty – nutná interní metodika, zajištění výpočtu (12M a LT EL)

Staging

Zařazení aktiva do úvěrového stupně (stage) nezávisí na kreditní kvalitě aktiva v absolutní výši ale na jeho změně v čase

- Kreditní kvalita aktiva a přiřazení stupně jsou oddělené koncepty – není konzistentní s pohledem řízení rizik na základě hodnoty PD
 - Stupeň 1 zahrnuje úvěry ze všech rizikových tříd kromě znehodnocených aktiv (credit impaired)
 - Úvěry se stejnou PD mohou být ve Stupni 1 i 2
 - Úvěry ve Stupni 1 mohou mít vyšší PD než úvěry ve Stupni 2
- Model je symetrický: pokud již nejsou splněna kritéria pro přesun do nižších stupňů, úvěry jsou vráceny do Stupně 2 či 1.
- 12-měsíční očekávané ztráty budou použity pro všechny nově poskytnuté úvěry nebo koupení nástroje, kromě znehodnocených (credit impaired), které jsou zachyceny v rámci Stupně 3

Očekávané úvěrové ztráty a úrokový výnos

- Model Expected Credit Lo (ECL) využívá přístup dvojího měření v závislosti na rozsahu zhoršení úvěru od počátečního uznání:
 - Stupeň 1: "12 měsíční očekávané úvěrové ztráty", pokud se úvěrové riziko významně nezvýšilo od počátečního zaúčtování; a
 - Stupeň 2/3: „celoživotní očekávané úvěrové ztráty“, pokud se úvěrové riziko výrazně zvýšilo od počátečního zaúčtování

Snížení hodnoty

Výpočet

Očekávaná ztráta:

- Současná hodnota veškerých nerealizovaných peněžních toků („cash shortfalls“) za dobu následujících 12 měsíců NEBO očekávané životnosti finančního nástroje

Odráží:

- Pravděpodobnostně vážený odhad různých scénářů (nutně více než 1)
- Časové hledisko (očekávané kreditní ztráty by měly být diskontovány k datu sestavení účetní závěrky)
- Veškeré relevantní podpůrné informace, které lze získat bez neúměrně zatěžujících nákladů

DOPAD IFRS 9

1 Úsudek

- Celý model impairmentu založen na předpokladech a vnitřních definicích – nutné ověření logiky

2 Modely

- Nutná schopnost zkontrolovat metodu výpočtu – vyžaduje specializovanou znalost

3 Scénáře

- Konzistence se scénáři používanými pro jiné účely, jejich ekonomická opodstatnitelnost, způsob jejich zohlednění v modelu

4 Governance

- Odpovědnosti za provedení, schválení a kontrolu výpočtu

Ostatní související dopady

DOPAD IFRS 9

1 Data

- Existence a dostupnost dat nutných pro účely IFRS 9 (např. flagy business model, SPPI passed/failed, POCI Y/N), kreditní riziko nyní a v okamžiku zaúčtování,...)

2 Systémy

- Úprava stávajících či pořízení nových systémů (např. nástroje pro výpočet impairmentu)

3 Produkty

- Dopad SPPI testu – zákaz tzv. „tricky features“, nebo akceptování FV ocenění?

4 KPIs

- Credit risk – dopad změny výpočtu OP
- Workout – dopad vzniku kategorie POCI aktiv

Děkuji za pozornost

Šimon Kolář

Consultant, Risk Consulting

+420 222 123 240

skolar@kpmg.cz

kpmg.cz

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2017 KPMG Česká republika, s.r.o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved.

The KPMG name and logo are registered trademarks or trademarks of KPMG International.